

CONSILIUL AUDIOVIZUALULUI AL REPUBLICII MOLDOVA

DECIZIA nr. 61

din 03 martie 2023

Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării serviciului media audiovizual public de televiziune „Moldova-1”, ca urmare a petiției din partea deputatei în Parlamentul Republicii Moldova, Reghina Apostolova

Pe data de 9 februarie 2023, Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova (în continuare – CA) a recepționat petiția f/nr. din 09.02.2023 din partea deputatei în Parlamentul Republicii Moldova, Reghina Apostolova, prin care susține că serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1” a comis încălcări ale Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (în continuare – CSMA).

Astfel, petiționara menționează că la 3 februarie 2023, în cadrul unei conferințe de presă la agenția IPN, un grup de politicieni, aleși locali, activiști civici au lansat inițiativa Mișcarea Pentru Popor și au inițiat o campanie socială națională de colectare de semnături pentru a cere Guvernului să compenseze integral facturile consumatorilor casnici la energia electrică, termică și gazele naturale timp de trei luni de iarnă, eveniment ce nu a fost reflectat de către serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1”.

Reghina Apostolova menționează că „Moldova-1” nu a difuzat subiecte despre campania socială nici pe data de 3 februarie, nici în zilele următoare. Astfel, la 6 februarie, un grup de susținători ai inițiativei a protestat în fața sediului serviciului media audiovizual public împotriva cenzurii instaurate la „Moldova-1” și refuzului de a mediatiza un subiect de interes public. Potrivit petiționarei, după desfășurarea protestului, în buletinul de la ora 21:00, „Moldova-1” a difuzat un reportaj despre protest, nu și despre campania socială.

Prin urmare, petiționara invocă faptul că, la prezentarea materialului jurnalistic, furnizorul național public a acționat cu rea-credință și a sfidat prevederile legale stabilite la art. 13, 31 și 35 din CSMA. În temeiul prevederilor art. 83 și 84 din CSMA, precum și reieșind din prevederile Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018, Reghina Apostolova solicită CA examinarea petiției, inițierea unui control de monitorizare a respectării prevederilor art. 13 din CSMA de către serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1”, sancționarea furnizorului public național de televiziune pentru încălcarea art. 13 și a altor prevederi din CSMA.

În temeiul prevederilor art. 83 alin. (2) din CSMA, precum și în scopul examinării obiective a tuturor circumstanțelor sesizate, CA, prin scrisoarea nr. 270 din 13.02.2023, a solicitat IP Compania „Teleradio-Moldova”, fondatoarea serviciului media audiovizual public de televiziune „Moldova-1”, să prezinte înregistrarea video a programului menționat în petiție și să-și expună opinia referitor la cele invocate de deputata Reghina Apostolova.

Prin scrisoarea nr. 02-10/90 din 15.02.2023, IP Compania „Teleradio-Moldova” a comunicat CA următoarele:

„IP Compania „Teleradio-Moldova” a examinat petiția deputatei în Parlamentul RM, Reghina Apostolova, remisă în adresa instituției prin scrisoarea Consiliului audiovizualului al RM nr. 270 din 13.02.2023 și comunică următoarele.

În petiția menționată dna Reghina Apostolova invocă faptul nerefectării conferinței de presă organizată de politicieni, aleși locali, activiști civici, precum și faptul reflectării neconforme a protestului desfășurat la data de 06.02.2023 lângă sediul postului public de televiziune „Moldova-1”.

Calificăm așa-numitele abateri invocate în petiție drept elemente ale unei campanii de denigrare a IP Compania „Teleradio-Moldova”, inclusiv a postului de televiziune „Moldova-1”, iar acuzațiile aduse de deputata Reghina Apostolova sunt tendențioase și nejustificate.

Reținem că unul din principiile de bază ale comunicării audiovizuale este „Principiul independenței editoriale”, iar IP Compania „Teleradio-Moldova” condamnă imixtiunea în activitatea editorială a posturilor publice de radio și televiziune, inclusiv „Moldova-1”.

În scopul implementării principiului respectiv, în articolul 8 alin. (1) și (3) din Codul serviciilor media audiovizuale, legiuitorul a stipulat expres:

„(1) Furnizorii de servicii media au dreptul să decidă independent și liber asupra conținutului serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu legislația privind serviciile media audiovizuale și condițiile licenței de emisie.

...

(3) Este interzisă imixtiunea de orice tip în conținutul, forma sau în modalitățile de creare și prezentare a programelor audiovizuale și a altor elemente ale serviciilor media audiovizuale din partea oricăror persoane sau autorități publice.”

Totodată, independența editorială a furnizorilor publici de servicii media este asigurată, inclusiv, prin prisma art. 34 din Codul serviciilor media audiovizuale, care la alin. (1), (3) și (4) stabilește:

„(1) Independența editorială a furnizorilor publici de servicii media este garantată prin lege. Este interzisă imixtiunea autorităților publice, a partidelor și altor organizații social-politice, a sindicatelor, a organizațiilor comerciale și economice sau a grupurilor de interese.

...

(3) Independența editorială și libertatea de creație includ dreptul exclusiv al organului de conducere și al organului de supraveghere a activității furnizorului public de servicii media de a adopta, în limitele stabilite de prezentul cod, decizii cu privire la:

a) determinarea politicii editoriale, aprobarea și modificarea conținutului serviciilor media audiovizuale și a grilei de emisie;

b) organizarea activității editoriale și de creație;

c) conceperea, producerea și difuzarea programelor audiovizuale;

d) alte activități stabilite de prezentul cod și/sau de organul de supraveghere a activității furnizorului public de servicii media.

(4) Organele de conducere și cele de supraveghere a activității furnizorului public de servicii media sunt obligate să asigure, în cadrul instituției, independența editorială, autonomia instituțională, libertatea de creație a angajaților.”

De asemenea, în conformitate cu prevederile art. 31 lit. g) din Codul serviciilor media audiovizuale, IP Compania „Teleradio-Moldova” are misiunea să realizeze în practică principiul privind asigurarea independenței editoriale și a autonomiei instituționale față de autoritățile și instituțiile publice, de partidele politice și grupurile de interese.

IP Compania „Teleradio-Moldova” constată cu regret că acuzațiile din petiția înaintată constituie încercări de intimidare, din partea reprezentanților puterii parlamentare, ceea ce poate fi calificat drept acțiuni de imixtiune în politica editorială a furnizorului public de servicii media.

În concluzie, reiterăm că activitatea IP Compania „Teleradio-Moldova” este desfășurată în conformitate cu prevederile legale, fiind asigurată imparțialitatea, echilibrul și favorizarea liberei formări a opiniilor.

Prin prisma circumstanțelor expuse, în temeiul art. 83 din Codul serviciilor media audiovizuale, IP Compania „Teleradio-Moldova” respectuos solicită respingerea integrală a petiției deputatei în Parlamentul RM, Reghina Apostolova.”

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. c) din CSMA, CA a supus controlului serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1” prin prisma celor invocate de petiționară.

Rezultatele monitorizării au atestat că, pe data de 7 februarie 2023, serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1”, în cadrul programului audiovizual „Mesager” de la ora 21:00, a difuzat un subiect de 2 min. 01 sec., cu titlul: „Se vor auziți, dar nu vorbesc”.

În lead-ul știrii, prezentatoarea anunță scopurile protestului: „Vor să oblige Guvernul să plătească integral facturile la energia electrică, termică și gazele naturale pentru trei luni de iarnă pentru consumatorii casnici... Tot ei vor ca inițiativele lor să fie susținute și mediatizate.” Totodată, sunt

prezențați protagoniștii/subiecții: „*Cel puțin asta susțin simpatizanții Partidului ȘOR și ai „Mișcării pentru popor”, care au protestat în fața sediului Televiziunii Publice „Moldova-1”.*”

În corpul materialului este prezentată poziția furnizorului de servicii media audiovizuale publice, ca parte a știrii conflictuale: „*Conducerea Companiei: „Teleradio-Moldova” precizează că jurnaliștii „Moldova-1” monitorizează evenimentele care au loc în societate și le vor reflecta în continuare cu profesionalism, echidistant și imparțial în programele informative ale postului public de televiziune.*”

Reportera „Moldova-1”, în corpul știrii, prezintă informații suplimentare despre manifestații, precum și modul în care aceștia au protestat: „*Cu pancarte în mâini, în jur de 40 de oameni au protestat în fața sediului Televiziunii „Moldova-1”. Întrebați care este scopul manifestării, aceștia au refuzat să discute cu echipa noastră de filmare*”. În continuare, aceasta interviează protestatarii: Reportera: „*De ce protestați astăzi, aici?*” Manifestant: „*Gata, să fiți sănătoasă*”. Reportera: „*De ce ați venit aici?*” Manifestant: „*Să vă vedem*”. Manifestant: „*Nu comentăm*”. Reportera: „*Ați venit să protestați, de ce nu comentați?*” Manifestant: „*Vă rog frumos, păstrați distanța*”. Manifestant: „*Doamnă, vă rog frumos, fără comentarii*”. Reportera: „*De ce?*” Manifestant: „*Fără comentarii*”.

De asemenea, în corpul știrii este menționat faptul că: „*Organizatorii protestului nu au ezitat să acuze Instituția Publică „Teleradio-Moldova”*”. În acest context, a fost prezentată opinia Tatianeii Gorea, consilier municipal, Orhei: „*Televiziunea Națională, totuși, ar fi trebuit să reacționeze într-un mod mai coerent și să fie echidistantă și imparțială. Vom merge la toți cetățenii Republicii Moldova, vom solicita și diasporei. Presa în Republica Moldova este liberă, de asta cred că este firesc să mergem la toate.*”

Back-ground-ul știrii conține reacția furnizorului de servicii media audiovizuale: „*În replică, conducerea Companiei „Teleradio-Moldova” a menționat că va reflecta în continuare orice manifestație publică reprezentativă, fără părtinire și prejudecăți. Totodată, în reacție se mai menționează că jurnaliștii „Moldova-1” examinează cu atenție evenimentele care au loc în societate pentru a decide cu discernământ și profesionalism asupra importanței lor, care, în definitiv, formează agenda programelor noastre informative și sociale.*”

În contextul controlului efectuat, nu s-au atestat derogări de la prevederile art. 13 din CSMA, privind asigurarea informării corecte, dat fiind faptul că subiectul conține principalele puncte de vedere aflate în opoziție, datele prezentate sunt suficiente pentru a asigura libera formare a opiniei despre protestul organizat.

Cu referire la art. 31 și 35 din CSMA, invocate de petiționară, este de menționat că misiunea și atribuțiile furnizorului public de servicii media sunt norme generale care nu cad sub incidența sancțiunilor prevăzute în art. 84 din CSMA.

Alin. (1) al art. 34 din CSMA stipulează expres: „*Independența editorială a furnizorilor publici de servicii media este garantată prin lege. Este interzisă imixtiunea autorităților publice, a partidelor și altor organizații social-politice, a sindicatelor, a organizațiilor comerciale și economice sau a grupurilor de interes*”. În același context, alin. (3) al aceluiași articol prevede că independența editorială și libertatea de creație „*includ dreptul exclusiv al organului de conducere și al organului de supraveghere a activității furnizorului public de servicii media de a adopta, în limitele stabilite de prezentul cod, decizii cu privire la:*

- a) determinarea politicii editoriale, aprobarea și modificarea conținutului serviciilor media audiovizuale și a grilei de emisie;*
- b) organizarea activității editoriale și de creație;*
- c) conceperea, producerea și difuzarea programelor audiovizuale;*
- d) alte activități stabilite de prezentul cod și/sau de organul de supraveghere a activității furnizorului public de servicii media.”*

Suplimentar, de specificat că deputata în Parlamentul Republicii Moldova, Reghina Apostolova, solicită inițierea unei monitorizări cu privire la respectarea prevederilor art. 13 din CSMA de către serviciul media audiovizual de televiziune „Moldova-1”, pentru perioada ianuarie-februarie 2023, însă, conform prevederilor art. 83 alin. (3) lit. c) din CSMA, CA exercită controlul ca urmare a unei

petiții depuse de către o persoană fizică sau juridică, iar potrivit dispozițiilor art. 75 din Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018, petiția trebuie să conțină „*obiectul petiției și motivarea acesteia*”. Prin urmare, solicitarea petiționarei de a demara un control cu privire la serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1”, pentru o perioadă de două luni, nu este motivată.

În temeiul prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018,

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova DECIDE:

1. Se ia act de rezultatele monitorizării serviciului media audiovizual public de televiziune „Moldova-1”.
2. Se respinge petiția f/nr. din 09.02.2023 din partea deputatei în Parlamentul Republicii Moldova, Reghina Apostolova.
3. Prezenta decizie poate fi contestată în ordine de contencios administrativ la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3), în termen de 30 de zile din data comunicării acesteia, fără a fi necesară depunerea unei cereri prealabile.
4. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina Direcției control servicii media audiovizuale.
5. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării, se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU